

Sygn. akt I CSK 2386/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa W. C.

przeciwko M. C.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lipca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 23 marca 2021 r., sygn. akt I ACa 1317/19,

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym;**

**3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz adw. M. D. kwotę 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta) powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację powoda W. C. od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 9 września 2019 r. w sprawie o zobowiązanie pozwanego M. C. do złożenia oświadczenia woli.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji w całości i domagał się na podstawie art. 398<sup>16</sup> k.p.c. uchylenia zaskarżonego wyroku i jego zmiany przez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie na podstawie art. 398<sup>15</sup> § 1 k.p.c. uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie.

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art.

398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.). Tymczasem szczegółowa analiza skargi prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane.

W skardze kasacyjnej skarżący jako istotne zagadnienia prawne wskazał pytanie: „Czy umowa powiernicza przeniesienia własności nieruchomości obejmuje dwie czynności prawne, z których jedna ma charakter rozporządzający, a druga kieruje stosunek obligacyjny pomiędzy powierzającym a powiernikiem czy też umowa ta ma dualistyczny, rzeczowo-obligacyjny charakter i zostaje zawarta wskutek dokonania jednej czynności prawnej obejmującej zarówno przeniesienie własności nieruchomości jak też obowiązek jej zwrotu?”.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga wykazania, że zagadnienie to rzeczywiście występuje w okolicznościach sprawy i jest doniosłe z punktu widzenia jej rozstrzygnięcia. Tymczasem przedmiotem postępowania było żądanie stwierdzenia nieważności umowy darowizny nieruchomości ze względu na jej pozorność (art. 83 k.c.). Zagadnienie obligacyjnych i rzeczowych skutków powierniczego przeniesienia nieruchomości nie

było przedmiotem rozważań Sądu drugiej instancji, a sama koncepcja powierniczego przeniesienia nieruchomości została podniesiona dopiero w skardze kasacyjnej. Ponadto, zakładając istnienie powierniczej umowy przeniesienia nieruchomości skarżący pośrednio kwestionuje ocenę dowodów i ustalenia faktyczne dokonane w toku instancji, z których wynika, że umowa darowizny została zawarta prawidłowo, a pomiędzy jej stronami nie istniało porozumienie co do zwrotu gospodarstwa (zob. art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. i art. 398<sup>13</sup> § 2 *in fine* k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

[as]